

Statens haverikommission
Swedish Accident Investigation Board

ISSN 1400-5719

Rapport RL 2003:50

Olycka med flygplanet SE-CND på Sundsvalls flygplats, Y län, den 22 maj 2003

Dnr L-12/03

SHK undersöker olyckor och tillbud från säkerhetssynpunkt. Syftet med undersökningarna är att liknande händelser skall undvikas i framtiden. SHK:s undersökningar syftar däremot inte till att fördela skuld eller ansvar.

Det står var och en fritt att, med angivande av källan, för publicering eller annat ändamål använda allt material i denna rapport.

Rapporten finns även på vår webbplats: www.havkom.se

Luftfartsverket

601 79 NORRKÖPING

Rapport RL 2003:50

Statens haverikommission har undersökt en olycka som inträffade den 22 maj 2003, på Sundsvalls flygplats, Y län, med ett flygplan med registreringsbeteckningen SE-CND.

Statens haverikommission överlämnar härmed enligt 14 § förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor en rapport över undersökningen.

Lena Svenaeus

Dan Åkerman

Bilaga 1

Utdrag ur cert.reg. beträffande föraren (endast till Luftfartsverket)

Rapport RL 2003:50

L-12/03

Rapporten färdigställd 2003-12-19

<i>Luftfartyg: registrering, typ</i>	SE-CND, Champion 7 EC
<i>Klass, luftvärdighet</i>	Normal, gällande luftvärdighetsbevis
<i>Ägare/innehavare</i>	Enskild ägo
<i>Tidpunkt för händelsen</i>	2002-05-22, kl. 18.12 i dagsljus <i>Anm:</i> All tidsangivelse avser svensk sommartid (UTC + 2 timmar)
<i>Plats</i>	Sundsvalls flygplats, Y län, (pos 6232N 01727E; 5 m över havet)
<i>Typ av flygning</i>	Privat
<i>Väder</i>	Enligt SMHI:s analys: vind 250°/ 6 knop, god sikt, 1-2/8 cumulus med bas 3 500 fot, temp./daggpunkt +13 / +7 °C, QNH 1011 hPa
<i>Antal ombord: besättning</i>	1
<i>passagerare</i>	1
<i>Personskador</i>	Inga
<i>Skador på luftfartyget</i>	Betydande
<i>Andra skador</i>	Inga
<i>Föraren:</i>	
<i>Kön, ålder, certifikat</i>	Man, 45 år, A
<i>Total flygtid</i>	376 timmar, varav 6 timmar på typen
<i>Flygtid senaste 90 dagarna</i>	25 timmar, varav 2 timmar på typen
<i>Antal landningar senaste 90 dagarna</i>	16, varav 9 på typen

Statens haverikommission (SHK) underrättades den 26 maj 2003 om att en olycka med ett flygplan med registreringsbeteckningen SE-CND inträffat på Sundsvall-Härnösands flygplats, Y län, den 22 maj 2003 kl. 18.12.

Olyckan har undersökts av SHK som företräts av Lena Svenaeus, ordförande och Dan Åkerman, utredningschef.

Undersökningen har följts av Luftfartsverket genom Daniel Hummerdal.

Händelseförlopp m.m.

Föraren hade med en passagerare startat från ett privat fält söder om Sundsvall för att flyga till Sundsvall-Härnösands flygplats. När han närmade sig flygplatsen anropade han tornet och fick klarering till inflygning bana 34. Något senare gavs landningstillstånd med uppmaning att av trafikskäl påskynda landningen.

Sättningen kom att ske med en markerad genomsjunkning, först på sporrhjulet och därefter på huvudhjulen. Under utrullningen närmade sig flygplanet vänster bankant, varför föraren styrde höger. Flygplanet passerade därefter mittlinjen åt höger i ca 45° vinkel. Vridningen åt höger ökade och vänster vingpets började släpa i marken. Föraren gav då gas för att öka luftströmmen över sidorodret som han ansatt åt vänster. Detta hade ringa inverkan på förloppet och svängen åt höger blev allt skarpare tills vänster huvudstall brast i sin infästning vid flygkroppen och flygplanet blev liggande på banan.

De ombordvarande kunde oskadda själva lämna flygplanet. Brand utbröt ej.

Förarens erfarenhet av sporrhjulsförsedda flygplan uppgick till 107 timmar, varav 2.20 timmar och 7 landningar de senaste 90 dagarna.

Utlåtande

Det är sannolikt att händelseförloppet initierades av bristande kompensation för sidvinden från vänster. Den åtföljande kurskorrigeringen kom att ske för sent och bli för kraftig vilket orsakade en ground-loop¹ åt höger. Rörelsen avstannade när vänster landningsställinfästning brast.

Olyckan orsakades av otillräcklig kompensation för sidvind.

¹ Ground- loop: Divergent okontrollerad kursavvikelse som i första hand kan drabba sporrhjulsförsedda flygplan. Dessa är dynamiskt instabila vid rullning på marken p.g.a. att flygplanets tyngdpunkt befinner sig bakom huvudstället.